

מצות היין של קידוש זה שיתנונו הוא משלו ולא אחר⁶¹ וכן נוהגים עכשיו במקצת מדינות לקנותו בדמים יקרים⁶² (ואין לבטל המנהג כי הרבה גאונים יסדוהו⁶³):

ג. המקדש בבית הכנסת אסור לו למעום מהכוס שהרי הוא אינו יוצא בקידוש זה ואסור למעום כלום קודם קידוש⁶⁴ אלא כיצד יעשה שלא תהא ברכת בורא פרי הגפן לבטלה⁶⁵ ימעים מהכוס לקמן⁶⁶ שהגיע לחינוך והקמן ישמע הברכה ממנו ויוצא בה ידי חובתו ונמצא שלא בירך לבטלה⁶⁷ שמוחרר להאכיל את הקמן קודם קידוש בין של לילה בין של יום ואסור לענותו שלא אסרו להאכילו אסור בידים אלא כשהמאכל אסור מצד עצמו כגון מרפה וכיוצא בה⁶⁸ אבל כשהמאכל מותר מחמת עצמו אלא שהוא זמן האסור באכילה מותר להאכיל לקמן⁶⁹ שהרי מאכילים הקטנים ביום הכיפורים אפילו קמן שאין בו חשש סכנה אם יתענה⁷⁰.

ואם אין קמן בבית הכנסת ימעום המקדש עצמו או אדם אחר⁷¹ וישתה כשיעור שהיבים לברך אחריו ברכה אחרונה⁷² דהיינו רביעית שיש אומרים שיוצא בזה ידי קידוש במקום סעודה כמו שיתבאר בס' רע"ג⁷³ ולכן יהא בדתו לצאת ידי חובתו בקידוש זה שאם לא כן אסור למעום קודם קידוש ואעפ"כ יכול הוא לחזור ולקדש בכיתו כדי להוציא את אשתו ובנו ובני ביתו אם אינם יודעים לקדש בעצמם⁷⁴ כמ"ש שם⁷⁵:

ד. נהגו לעמוד⁷⁶ בשעה שהש"ץ מקדש בבית הכנסת ואמרו הראשונים⁷⁷ שזה מועיל לעייפות הברכיים:

ער לומר משנת כמה מדליקין וכו' ב' סעיפים:

א. נוהגים לומר פרק כמה מדליקין לפי שיש בו דין הרלקה והג' דברים⁷⁸ שצריך לומר עם חשכה⁷⁹ והספרדים אומרים אותו קודם תפלת ערבית⁸⁰ כדי שע"י קריאת פרק

יג מדליקין הל' תפלה ס"ד.

יד מ"א שם.

טו רשב"א שם. מ"א שם.

טז ש"ת רשב"א שם. רא"ש פ' ערבי פמחים ס"ה.

הנרות מיומנות פ"א אות ג, ונודרכי פמחים שם

כשם ברכת מדר"ם (ד"ה ואתם בני אדם). מור וש"ע.

וכדלקמן ס' רע"א ס"א.

יז משא"כ ברכת הקידוש. וראה מ"מ תענוג. הע"ב

(ירוש' ע' קסא. פסקי ארה"ז ע' 197. וראה לקמן

ס' רצ"ה ס"ד (בבוסטר) לענין הברילה. וש"ג.

יח הנרות מיומנות שם. מור וש"ע.

יט רשב"א עירובין ג, ב ד"ה לתבדה. שו"ת הר"ן ס'.

נב מ"א ס"ק א. ובלעיל ס' קצ ס"ד. לחוש לדעה

הראשונה שם האוסרת בקמן שלא ידעו להנריך.

כ יבנות קור. ב.

כא מ"א שם. וז"ה לעיל ס' קו ס"ג. לקמן ס' תע"א ס"ה.

ס' תע"ב ס"ב. וראה לקמן ס' שמנ ס"ד שהביא

דעה נוספת, שדבריו מותר להאכילו בכל אופן,

כשהוא לצרכו או לצרכיו. וראה צ"צ א"ח (הוספות) ד,

כ. תהלה דוד ס' שמנ סק"ד. כדי להשליך ס' קמו סק"ג.

מ"מ תענוג. הקרות בשו"ע ארמוה"ז ע' 149. הע"ב

תשפע ע' 57. תש"ע ע' 66.

כב מ"א שם. וראה לקמן ס' תע"א ס"ה. ס' תרפ"א

וס"ד. הע"ב (ירוש' ח"ו ע' קסה. הע"ב תתכ"ע ע' 62.

כג הנרות מנהגים ערבית של שבת אות לא. הובא

במ"א שם. וראה לקמן ס' רע"א סכ"ה. ולעיל ס' קצ

ס"ד (בבוסטר). ש"א שנקדשו שבבית צריך למעום

המקדש בעצמו.

כד מ"א שם. וראה מ"א ס' רע"א סק"ה.

כה סעיף ט.

כו מ"א שם.

כז סעיף ו (לענין להוציא את מי שאינו יודע לקדש).

וראה גם לקמן ס' רצ"ו ס"ו (לענין להוציא בני ביתו).

ס' רצ"ו ס"ו (לענין להוציא בברכות התנן). לעיל ס'

קמו סוף סכ"ג (לענין להוציא קטנים שאין חוננים מוטל

עליהם).

כח הלכות גדולות מ"ח כג. הובא בכל בו ס' לה. רמ"א

ס"א.

כט הלכות גדולות וכל בו שם. הר"ב משה ס"ק ב.

שימוע

א סדר רב עמרתם נאמן. מור וש"ע ס"א. ובסידור רבנו

אינו. וראה פסקי הסידור אות קכט.

ב בדלעיל ס' רס ס"ה.

ג כ"ד ריש הסי' שו"ע שם.

הלכות שבת עררעא

רכה

זה זיכור הג' דברים שצריך אדם לומר ויזהר עליהם וגם כדי שידעו כמה מדליקין ובמה אין מדליקין ויזהרו לעשות כן אבל אחר תפלת ערבית מה תועלת שזיכור הלא אין בידו לתקן מעשהו אבל במדינות אלו אין הוששים לזה^א אלא אומרים אותו אחר התפילה כדי שמי שאיחר לכא לבית הכנסת יסיים תפלתו בעוד שהצבור אומרים אותו ולכן אין נוהגין לאמרו בשבת של חול המועד שאו אין מתאחרין כל כך לפי שאין עושים מלאכה כל כך^ב וכל שכן ביו"ט שחל להיות בערב שבת^ג וכן ביו"ט שחל בשבת אין נוהגין לאמרו^ד כדי למהר בשמחת יו"ט:

ב במקומות שמקדשים בבית הכנסת^ה יש לקדש קודם אמירת כמה מדליקין לפי שיש להקדים קדושת היום בכל מה שאפשר^ו:

רעא דיני קידוש שעל היין וכו' ל' סעיפים:

א מצות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים^א שנאמר^ב זכור את יום השבת לקדשו כלומר זכרה וזירות שבת וקידוש.

וצריך לזכרה בכניסתו וביציאתו בכניסתו בקידוש היום וביציאתו בהבדלה^ג ויש אומרים^ד שהבדלה אינה אלא מדברי סופרים ומן התורה אין צריך לזכרה אלא בכניסתו בלבד ויתבאר בס' רצ"ו:

ב ותקנו חכמים שתהא זכירה זו על כוס של יין^ה בין בכניסתו בין ביציאתו.

ומצוה מן המבוחר לקדש סמוך לתחלת כניסתו בכל מה שאפשר^ו ואף אם יצא מבית הכנסת^ז מבעוד יום יש לו לקדש מיד^ח דכיון שהוסף מחול על הקדש הרי זה אצלו כניסת השבת^ט ויש לו לקדש מיד סמוך לכניסתו ואחר הקדוש צריך לאכול ג'כ מיד^י כדי שיהיה הקדוש במקום סעודה^{יא} ואם אינו תאב לאכול מיד יכול להמתין מלקדש תוך הילולה כמה שירצה כדי שיאכל לתיאבון^{יב} ויוכל לסמוך על מה שכבר זכרו

ד ב"י שם.
 ח מ"א סק"א.
 ו מנהגי מהר"א קלוינער סי' מו הגה א. הובא במ"א שם.
 ז שיעור דרין מבואר גם בשבלי הלקט מוס"י מו. מור ושול"ע ס"ב.
 ח שיעור דרין מבואר גם במנהגים (טיראג) סדר ערבית של שבת. הובא במהרי"ל תפלת סוכות סי' י.
 ט כדלעיל סי' רטט ס"ב.
 י סדר רב עמרם גאון.
 יא ב"ח בנפח ה"ה. הובא במ"א. וראה גם לקמן סי' תפנ"ב סכ"ו.

סימן רעא

א רמב"ם פכ"ט ה"ג. תוס' סוכה לה, א ר"ה מאי קושיא. פסחים קק, א ר"ה וזכרה. מ"א סק"א.
 ב שמות כ, ח. פסחים שם.
 ג רמב"ם שם.
 ד רמב"ם שם, ובס' המצות מ"ע קנה. הניך מצוה לא. וראה גם רש"י ניר דף ד רע"א (בגירסת הגמרא בפסחים).
 ה תוס' רבינו יהודה ברכות כ, ב בשם ר"ת. שבלי הלקט השלם סי' קל. מ"ט שם בשם יש אומרים. ארחות

חיים הל' הברכה סי' יח. ב' הדיעות במאירי כ, ב ר"ה נגהלגל.
 ו סעף יט.
 ז רמב"ם פכ"ט ה"ג. תוס' סוכה לה, א ר"ה מאי קושיא. פסחים קק, א ר"ה וזכרה. מ"א סק"א.
 ח פסחים שם. וראה גם לעיל סי' ס"ד (במוסרי).
 ט לקמן סי' רצו סוף ס"ו.
 טו גמרא ברכות לה, א. רמב"ם שם. מ"ט שם. ובדלקמן סי' רצו ס"א.
 י מור ושול"ע ס"א. מ"א סק"א. וראה גם לעיל סי' ער ס"ב לקמן ס"ט וסמ"ז.
 יא כדלעיל סי' רטו ס"ב. וראה הע"ב (והת"ו) ח"ו ע' קמב.
 יב מ"ט ס"ב א. וראה לעיל סי' רטו ס"ג שיכול לקדש מבעוד יום אפילו לא התפלל עדיין. וראה הע"ב שם ע' קעד.
 יג ראו"ש ברכות פ"ד סי' ו. וברש"י ערבי פסחים סי' ב. ב"י בראש הסימן. וראה תורת מנחם התועניות ח"ו ע' 32.
 יד מ"ז שם. וראה לעיל שם.
 טו כדלקמן סי' רענ ס"א ואיך.
 יז יצא באכילה זו חובת סעודה שבת.
 טז ראה לקמן סי' רפח ס"ג.